Цана нумэру 50 кап.

БЕЛАРУСКАЯ ДУМКА

ШТОДЗЕННАЯ ГАЗЭТА.

Рэдакцыя Вастра-Брамская, № 9 — адчынена што дня, апрача сьвята, 10—3 гадз.

АБВЕСТКІ: 1 радок перад тэкстам 4 рублі. 1 радок за тэкстам 2 рублі. 3 беззаботных за усю абвестку 2 рублі.

Адміністрацыя: Завальная № 7, «Белар. Кнігарня». ПАДПІСКА: на 1 месяц—10 руб., на 3 месяцы—25 руб.

Год І. Вільня, Серада, 23 ліпня 1919 г. № 52.

22 красавіка -22 ліпня.

* * *

... «Палажэньне безупыннай няволі, якую я, радзіўшыся ў гэтай нешчасьлівай зямлі, добра ведаю, павінно ўрэшце быць зьніштожэно і ўжо раз у гэтым якбы Богам забытым краю, павінна запанаваць свабода і право вольнай, нічым не звязанай гутаркі аб сваіх патрэбах»...

«Хачу вам даць магчымасць развязаць унутрэнныя, нацыянальныя і рэлігійныя справы гэтак, як самі таго захочаце без ніякага гвалту або націску ад стараны Польшчы»...

Язэп Пілсудзкі.

* * *

«На аснове апавешчэньня п. Камісара Віленскага Округа падаю да ведама ўсім тутэйшым рэдакцыям, што паводле загаду Глаўнакамандуючага Польскімі Войскамі да сягоняшняга дня для ўсіх тутэйшых газэт устанаўляецца ваенная цэнзура».

Кіраўнік Аддзелу Друкаў

Л. Абрамовіч.

АПОШНІЯ НАВІНЫ.

Весткі Польскага Генэральнага Штабу.

19 ліпня.

Літоўска-Беларускі фронт.

Няпрыяцельскія атакі, меўшыя на мэце заняць Маладэчна і Вілейку ідуць без перарыву. Двукратная атака бальшавікоў, з большымі за нашы сілы, падтрыманая значнай артылерыяй, двумя браніраванымі паездамі і аэрапланам, была адбіта пасьля заўзятага бою. Адтуль, дзе няпрыяцелю, дзякуючы яго вялікшым войскам, удавалося часова уварвацца ён энэргічнай атакай нашай пехоты заразжа выкінут. Няпрыяцель не зьвяртаючы увагі на свае значныя страты сягоньня ізноў пачаў атакі, найбольш на паўдзень ад Радашкавіч, бітва ідзе далей. Друга няпрыяцельская група начала дужэйшымі за нашы сіламі агульную атаку на Вілейку з паўноч-усходняга боку. Каля Крывічы-Рэчкі ідуц бітвы.

Палескі фронт.

Атакі бальшавікоў на паўночны усход ад Лахвы, падтрыманыя артылерыяй і браніраванымі параходамі, былі адбіты. На Рэшце фронту дзеяльнасьць разведчыкаў з абедзвых старон. Апрача гэтаго без пераuен

Галіцыйска - Валынскі фронт.

Сягоняшні дзень прайшоў бяз баёвых стычак. За фронтам нашы аддзелы ачышчаюць тэрыторыю ад разьбітых часьцей бальшавікоў і украінцаў.

Заняцьце Жмерынкі.

БУКАРЭСТ. Атрадамі Петлюры занята Жмерынка.

Наступленьне Дутава.

БУКАРЭСТ. Наступленьне Дутава ў кірунку на Саратаў ідзе з посьпехам. Атрадамі Дутава ўжо занята часьць з. д. лініі Уральск-Ершоў. Бальшавікі заўзята супраціўляюцца бо ім канешна патрэбна мець час каб эвакуіраваць Астрахань.

Усходняя еднаець.

ПРАГА, 19 ліпня. „Ceskie Słowo" піша аб канешнай патрэбе стварыць „Усходною еднаець" у лік якоў уходзілі лібы: Польшча, Румынія, Паўднёвая славія, Чэха-Славакія і Вэнгрыя.

(П. А. Т.)

Нацыянальная Рада ў Латвіі.

ПАРЫЖ, 18 ліпня. З Копэнгагі пішуць, што Латышскае пасольства абвесьціла ноту, што ў Рызе адбылося першае пасяджэньне Нацыянальны Рады ў прысутнасьці прадстаўнікаў урадаў Францыі, Англіі, Злучаных Штатаў і Эстоніі, так сама былі паслы нацыянальных меньшасьцей польскай, жыдоўскай і немцаў. Старшыня міністраў Ульманіс абвесьціў адстаўку кабінэту, якая была прынята. Рада даручыла п. Ульманісу фармаваньне ураду нацыянальнай еднасьці.

(П. А. Т.).

Немцы склікаюць устаноўчы сойм ў Клайпэдзе

БЭРЛІН, 14 ліпня. „Lokalanzeiger“ піша з Клайпэды: У будучую сераду прадстаўнікі урадовых інстытуцый аддзелянага края, на поўнач ад Нёмана, склікаюць у Клайпэдзе нешта падобнае да устаноўчага сойму. Сойм гэты павінен апрацаваць способы ўтрымаць парадак, гаспадарку ураду і дорогі ў краю. Літоўцы адмовіліся аб прысутнасьці ў Сойме і паказалі на сваю дырэкторыю у Тыльжы, якая павінна перанясьціся ў Клайпэду. Яны сказалі, што літвіны зараз жа пасьля окупацыі, якая дасьць Клайпэдзе шырокую аўтаномію, займуць у ёй не шае мейсца.

Літоўская дырэкторыя складаецца з трох прэдстаўнікаў ад кожнага павету: Клайнэды, Шылокарчэмы і Тыльжы і ад двух паветаў Рагайкі.

(Л. Б. П.).

За забойства францускага сержанта.

БЭРЛІН, 19 ліпня. Міністэрство заграгічных спраў атрымало ад маршалка Фоша ноту па пытаньню за забойстве сержанта Маннгейма. Маршал патрэбаваў: 1) Неадкладнага судзебнаго сьледцтва, 2) перапросін нямецкай рэспублікі, 3) Выплаты расходаў каб перавязьці цело забітаго ў Францыю і на пахаваньне, 4) Выплату родным Маннгейма 100.000 марок. 5) На мейсца Бэрлін павінна быць наложана контрыбуцыя у 1.000.000 франкаў золатам. (П.А.Т.).

Выхад Бэла-Куна.

БУДАПЭШТ, 19 ліпня. Як відаць Бэла-Кун астанецца на сваім мейсцы некольні дзён. Ен атрымаў запросіны на мірную конфэрэнцыю і хоча выехаць у Парыж, каб уцячы ад помсты сваіх палітычных ворагаў. (Б.В.Д.).

Англічане занялі ст. Варна

АДЭСА. Ст. Варна занята англійскімі войскамі. Яны знаходзяцца ў кантакці з арміямі Денікіна. (Б.В.Д.)

Брусілаў главнакамандуючы бальшавіцкай арміяй.

ЛЬВОУ, 19 ліпня. З Каменец-Падольску пішуць, што на чале бальшавіцкаx войск, якіе б'юцца процы Петлюры, стаіць ген. Брусілаў. (Б.В.Д.).

Адозва літоўскага Ураду.

З прычыны выходу немцаў з Літвы літоўскі урад 12 г. м. зьвярнуўся да усіх жыхароў краю з адозвай (ўзята з «Lietuva») ў якой прызывае народ да спакою і працы і заклікае, каб яны ня слухалі ворагаў Літвы, якія рад'юджаюць адну нацыю процы другой, заклікаюць да пагромаў і г. д. «Урад верыць, што ўсе жыхары Літвы, бяз рожніцы нацы і веры стануць да супольнай творчай працы, разумеючы свае абавязкі ў стасунку да Літвы. Усе жыхары Літвы маюць раўныя правы.

Урад Літоўскі наўстае ня толькі для аднэй нацыі, але для усіх жыхараў Літвы. І тыя што гавораць па літоўску і тыя што гаворуць па польску, беларуску, ці жыдоўску, маюць роўные правы, а значыць і такія-ж абавязкі водле краю.

Урад прыпамінае, што ў хуткім часе зьбірацца Устаноўчы Сойм Літвы, каторы апрацуе будучы урадавы лад Гаспадарства.

Міжнародны сацыалістычны кангрэс.

БЭРН, 19 ліпня. 10 жніўня г. г. у Люцэрні аткрыецца міжнародны сацыалістычны кангрэс. (П.А.Т.).

Вотум няверы ураду Клемансо.

ВЕНА, 19 ліпня. Б. К. піша з Сэн-Жэрмэну, што ураду Клемансо за яго эканамічную палітыку, у парлямэнце вынесен вотум няверы. Пасьля доўгіх і гарачых спорак большасьцю 227 гал. процыў 213 прыняты такі парадак дня: Парлямэнт падтвердждае, што цэны ў Бэлгіі з студня 1919 г спалі напалову, у Англіі з часу замірэньня на ¼ і толькі у Франціі за гэты час цэны падвысіліся. Парлямэнт асудзіў эканамічную палітыку ураду. (П.А.Т.).

Сьвяткаваньня перамогі у Франціі.

Гэтае жывое для французоў пытаньня раптам спынілося дзеля... праблемы здачы ў наймы вокан дамоў, выходзячых на тыя вуліцы, на якіх пайдзе працэсія. Ужо некольні дзён між газэтных абвестак відаць было прапазыцыі аб здачы ў арэнду вокан і балконаў, цэны назначаліся гэткія, што ў канцы канцоў у Палату дэпутатоў быў пададзен запрос, повен абурэньня. Ім было здмечэна, што ў той мамэнт, як

Дзьве душы.*)

Яны прад'явілі паролі і сказаліся.

— А! товарыш Гаршчок! З Газэтнага завулка? Вы як мае быць усыпалі ім, калі яны ўцякалі.

— Нічога, як трапілася, — адказаў Карпавіч.

— Васілёк! — зьняценку пачуўся з групы арыштаваных абніжоны голас Абдзіраловіча.

— Ігнат Восіпавіч, як гэта вы папаліся? — пазнаў яго ў шынэлі з адрэзанымі наплечнікамі і адгукнуўся Васіль. — Таварыш начальнік, — папрасіўся ён у галоўнага канваіра,—дазвольце паздароўкацца.

— Я еxаў на доктарскую камісію, я ня ведаў, што дзеецца ў месьце, і на вакзале мяне ніхто не задзержыў. Во—запіска, што ў мяне адабрана аружжа. Ішоў я, Васілёк, да вас; тут мяне арыштовалі. А я чалавек хворы і не магу змагацца з ніводнага боку. І я, таварышы, ледзь на нагах стаю,—казаў Абдзіраловіч.

— Вы яго знаеце? — спытаўся начальнік канвоя ў Васіля.

— Добра знаю.

— І я таксама, — адгукнуўся Карпавіч.

— Ну, дык можаце ўзяць яго да сябе.

Абдзіраловіч радасна выйшаў з пры крага кола.

Яны пайшлі.

— А мама дужа хварэець, — зазначыў Васілёк.

— Ну, што ты?!—занеспакоіўся Абдзіраловіч.

— А так, дужа хварэець. Будзе рада, што вы прыдзеце.

Ды толькі яны ступілі некалькі сі'гоў, як блізюхтанька з варот пасыпаліся рэвальверныя стрэлы.

Яны махам крутнуліся ў бок.

Але Карпавіч, відаць, зачапіўся за нешта, спатыкнуўся і заваліўся.

— Таварышы! — нейкім пісклявым галаском завапіў ён:—таварышы, ратуйце!

З варот выбегла некалькі чалавек белай гвардзіі са знаёмым Абдзіраловічу па лазарэце капітанам Гарэшкам за давадцу. Яны ў мамэнт акружылі Абдзіраловіча.

Васіль некуды кінуўся наўцёкі і як наскрозьдоньня праваліўся.

Высокі Гарэшка зляжыўся рэвальверам на ляжачага дробненькага Карпавіча.

— Капітан!! Стойце! Здурнелі!! — прараэліва загаласіў Абдзіраловіч і выставіў рукі перад Гарэшкам.

Той ня мог ужо зьдзержыцца і стрэліў, але ськівірнуўся перад рукамі, і куля папала толькі ў нагу Гаршку.

— Ая-я-я-яй!!—заякатаў, як сабака, дзядок, схапіўшыся за нагу.

— Няма чаго шкадаваць такую дрэнь,—злаcліва адказаў капітан.

— Пеатрэсьці яго,—даў ён злёгку выспяткам у бок Карпавічу.— Ну, а вы прапаршчык, якім чынам укруціліся ў добрую кумпанію? Яны вас вялі пад канвоем?

— Так, пане капітане. Яны ня далі веры маім паперам і вялі мяне ў свой камітэт.

— Хваліце-ж Бога за іхную дурнату. Даўно-o маглі-б яны адправіць вас на лона сьвятых радзіцелькаў. Што-ж, вааружайцеся. Спадзяюся вы зробіце, як вам падкажа вашае сумленьне і службовая павіннасьць.

На вуліцы было зусім цёмна.

Гуд боя сьціснуўся на ноч.

З Карпавіча пазьдзіралі патранташы і чырвоныя перавязкі, паклалі на насілкі і панесьлі ў бальніцу.

Яны, як афіцэры, вялі перад і йшлі побач. Калі Абдзіраловіч зірнуў збоку на капітана, ён адразу выявіў тыя, быццам надта а-надта даўно былыя часы, калі народ ехаць на Каўказ не прыхадзіў яму і тонкая, нібы джгала вужакі, нуда незлавімым мамэнтам датыкалася болем да сэрца і на той мамэнт пужала яго. Фізычна чуў сябе тады ўжо досіць добра, і навет іншы раз увечары ішоў слухаць музыку, ці сядзеў у скверу, хадзіў сярод людзей, каб толькі даць абыякую разрыўку думкам сваім. „Бурлячая рэвалюцыя коціцца вось міма“,— думаў тады, але не адно гэта смуціла яго. Ен баяўся, што пакуль выправіць паперы ў канцэлярыях, сярод немагчымай маруды і куламесы рэвалюцыйнай пары, што ёзной пачнуць круціцца нэрвы, а пасьля гэтага зьявіцца, можа й тое, нянавіднае—у вобразе спакусьніцы. А другі голас спрабаваў шаптаць тады яму, што ня ўсё-ж і адзінота, самота, кнігі і думкі, што трэба нейкага іншага, агульнага з людзьмі і весялейшага бавеньня. І тры дні бадзяўся прапаршчык па камітэтах, саюзах і пунктах, пакуль-непакуль дастаў усе патрэбныя дакументы, і тым клопатам здушыў крыху вужачае джгала. І ў астатні вечар, ідучы на бульвар па людному тратуару з гэтым Гарэшкам, старым дзя-

*) Гл. №№ 24—51.

нацыя гадзіцца сустрэць вялікі дзень, знаходзяцца асобы, якія спэкулююць на тых, хто лэтулькі часу мучыліся. Палата дэпутатоў разглядзела гэтае пытаньне і пастанавіла: 80 прац. платы, якую атрымаюць уласнікі вокан і бальконаў абярнуць у карысць дзержавы. Гэткім спосабам, развязалося гэтае даволі гаманлівае пытаньне.

Англія аб Расеі.

«Daily News» 9 ліпня 1919 г. Перэдавая стацьця газэты, паведамляючы, што бальшавікі былі прымушаны скасаваць дэкрэты, агранічаючыя прыватны гандаль, зазначае, што гэто ня першае здарэньне адмовы ад доктрыны. Гэткія здарэньні бывалі і перш, калі бальшавікі павінны былі адмовіцца ад экспропрыяцыі дробнай сялянскай уласнасці, гэткія прыклады будуць і далей, як толькі да гэтага будзе даводзіць натуральны ход. Усякія насільныя ўмешкі могуць толькі пашкодзіць. Гэтыя выводы гэта заканчывае такім мудрым вывадам.

«Ясна, што Антанта, зрабіўшы спробу здушыць бальшавізм, прыдала толькі яму вастрату і пры гэтым паступіла супроціў кірунку саміх расейцаў, якія лічаць толькі сябе ў праве пастанаўляць аб расейскіх справах, без нічыяго пабочнага ўплыву».

Увага: Выгода гэткаго „натуральнаго“ ходу добра было-бы гэтай газэце праверыць на сабе. Бо што датычэ тых «рускіх» супроць жаданьня якіх тушыцца большавізм, то іх дагэтуль нея́к не здаралося бачыць. Відаць у газэты ёсць нейкія пабочныя думкі, якія яна стараецца прыкрыць софістыкай.

З Кіева.

З ліста надыйшоўшага з Кіева дайшлі цікавыя весткі аб жыцьці тамтэйшым.

Цэны на ўсё вельмі высокія. Фунт хлеба 20—25 руб., мяса 30—40 р. масла 70—80 р., сала 40—50 р. Пуд дрэва 27 р., фунт гэрбаты 1000 р. за камашы плацяць 1000 р., мужчынскі гарнітур 3000—4000 р., за шпульку нітак 70 р., і ўсё у гэтай самой меры.

З Бельшчыны.

У нядзелю 15 чэрвеня адбыліся выбары ў польскі сойм ад Бельскага, Беластоцкага і Сакольскага паветаў.

З сфэр палітыкі.

ВАРШАВА. Справа стварэньня новага кабінэту яшчэ ня выяснена. Прычына таго крыецца ня толькі ў атсутнасьці старшыні міністраў, але так сама дзеля таго што няма большасьці ў сойме. Паміж соймавымі клюбамі ў гэтай справе ідзе ажыўлёны абмен думак.

Магчыма, што ў гэтых днях адбудзецца рэарганізацыя ў правых клюбах і тады будзе створана соймавая большасьць.

Індыя.

«Times» піша аб палітыцы у Індыі. Верхняя палата пастановіла каб біло аб індыйскіх справах быў разглежаны зьмешанай камісіяй зложанай з сябраў Верхняй і Ніжняй палат. Проціў гэтага пратэставаў лорд Вурзон, каторы асьведаміў, што дэклярацыя ангельскага ураду ад 1917 г. аб паступенным увязьненьні адпаведнага ураду ў Індыі абавязывае англійскі народ і носіць характар контракту між Англіяй і народамі Індыі. Лорд Вурзон сам быў у ліку асоб, якіе апрацовывалі дэклярацыю.

Лорд Вурзон меў адвагу прызнаць, што Індыя такая, якую ён ведаў з пачатку гэтага сталецьця і цяперашняя Індыя гэто зусім іншае.

Тыя, ідэалы праўленьня, якія ён старауся ўвясьці у Індыі, як віцэкароль, былі палітыкай паступовай і не адпавядаюць цяперашнім вымаганьням.

Палажэньне грунтоўна зьмянілося ў адносінах конституцыйнай Індыі да імпэрыялізму Англіі. За час вайны, а таксама ў часе перагавораў, выясьнілося, што пара апекі над Індый ўжо прайшла і што парламэнт імпэрыялізму павінен прыйсьці да стапнёвай эмансыпацыі яе праз стварэньне новых форм палітычнай уласьці.

вочнікам і цынікам, афіцэрам яшчэ мірнага часу, чуў ад яго:

— «Вы праз тое гэткі ціхоня сьвяты, што ня ачунялі як мае быць пасьля хваробы»...

Так казаў Гарэшка, паконску рагочучы, і дадаваў:

— «А я, пане-браце, люблю зірнуць у прыгожыя вочкі».

— «Мне таксама люба бачыць прыгажство, — адказаў Абдзіраловіч; — калі нам хочацца смакаваць харство ў абробленым памастацку каменю ці на палатне, дык чаму-ж не палюбавацца на жывое, Богам створанае харство?»

— «Дзіўны чалавек! Дальбы, дзіўны вы чалавек!—зарагатаў капітан, хоць і няўважна зусім слухаў, а можа і ня чуў, што казаў прапаршчык;—дзіўны вы чалавек, ведаеце, сучасны манах ці... ці хітры мудрагель, прытварака, каторы мае любасьць ў самаашуканстве,— разумееце вы, пане мой? А я, стары грэхавод, люблю зірнуць у прыгожыя вочкі, — разумееце вы, прапар?»

Яшчэ раз паглядзеў Абдзіраловіч збоку на сівеючыя каля вуха, на чырвонай, сьпечанай скурачцы, валасы капітана і зьдзівіўся ад успамінаў сваіх і падзівіў спакою свайму. Падзівіў сабе, што ня чуе сораму, што не разьвітаўся з Карпавічам, навет не паглядзеў, калі яго панесьлі ў бок ад іхнай дарогі. Нэрваў быццам ня было.

А капітан распытаваўся ў яго, як жылося на Каўказе і як прапаршчык ачынуўся тут.

— Наш начальнік адрада, — казаў ён,—таксама толькі што з Каўказа, і трапіў проста ў гэтую кашу. Ен гвардзеец, князь,—Гальшэнскі, можа, чулі калі,— баявы, ведаеце. Ух, працуе! У палон чырвоных не бяцрэць, а хто і перадасцца яму, ня ўцемыцца: да сьценкі!

— Я, здаецца, сустракаўся з ім у вайсковага начальніка у Пацігорску. Але ён ня рыхтаваўся выезджаць так скора.

— Ен кажа, баяўся, што дарогі стануць, у яго тут справы ў штабу.

Абдзіраловіч размаўляў ціхім, аслаблым голасам. Ен ня мог супоўна ўцяміц частых перамен свайго палажэньня. Прыгода з дзядком-бальшавіком, яго айканьне стаяла яму ўваччу.

— Пане капітане! я павінен вас пакінуць на нейкі час і залучыць тут у вадну знаёмую сямью. Заўтра ўрачьні яўлюся,—папрасіўся ён.

Гарэшка задумаўся і пацёр сваю рэдзенькую сівізну ля уха.

— Ано, можаце пайсці! Ды пільнуйце, галубок, сьценкі і плота. Сьмеху будзе варта, калі зьгінеце за неасьцярожнасьць.

Зь! Зь! - зьняцейку зазьвінела міма вуха.

Людзі шурхнулі ўва ўсе бакі і прыгнуліся.

— Во, бачыце?—крыкнуў яму капітан у дагон. І чорт яго ведае, адкуль і хто, свой ці чужы.

Абдзіраловіч аддаў чэсьць і трушком пабег за рог дома, спадзяваўся знайсьці Васіля ці прабрацца на вакзал.

«Так, свой ці чужы,—падумаў ён з нейкім сорамам ці каяньнем. — Я ня ведаю, хто мне свой і хто чужы. Я дзяржуся дзікога нейтральтэту і ашуківаю тых і гэтых і самога сябе. Няўжо панская кроў, каторая цячэць у маіх жылах мае ць тут нейкае значэньне? Ату, што за дурныя думкі,—гэтага ня можа быць».

І адна палова яго, каторая разумела белых, маўчала, зьнямела.

І другая палова яго, каторая разумела чырвоных, вымагала, каб ён знайшоў князя і забіў яго і каб ён дагнаў Гарэшку і даў яму высьпятка пад грудзі, як той даў ляжачаму Гаршку.

Інстынктыўна, з агідаю матнуў ён рукою, каторую пажмаў Гарэшка.

XIII.

Яна ведала, што сьмертухна стаіць блізка—ў галавах у яе.

— Васілёк, галубец, любіненькі,—шаптала яна, трудна вымаўляючы словы,— што, не заб'юць яны паніча? Ай, Карпавіч, Карпавіч, дастаў, бедны, больку.

— За што-ж ба яны забівалі афіцэра?

— А ён? За каго-ж ён руку дзяржыць?

— Ды так ён неяк, што не магу яго ўцяміць: як быццам за нас, як быццам—не. Бадай што ні за нас, ні за паноў.

— Ня можа быць, каб Ігналік проці народа пайшоў, не такоўскі Ігналік, не павінен... А змусьціцеля нашага, кажаш, падстралілі... Авохці, Карпавіч, даскакаўся стары, авохці.

Хворая ледзь шавяліла перасохлымі вуснамі, пазірала з глыбокіх вачавых ямін тужлівым і трудлівым зрокам і перабірала зьбялелымі, як белы воск пальцамі па краюшку коўдры.

М. Гарэцкі.

(*Далей будзе*).

З газэт.

п. М. Нядзялковскі ў стацьці 20—21 ліпня (№ 252 „Robotnik") пішэ:

«Польская грамадзянская правіца з эндэцыей на чале падала братню далоню рэакцыйнай Расеі. У далёкім Парыжы п. Дмоўскі паддзержывае прыязные стасункі з колішнім царскім міністрам загранічных спраў п. Сазонавым, з лібэральна-буржуазыйным палітыкам Маклаковым, які афіцыальна вымагае для будучай рэакцыйнай Расеі Кіева, Фінляндыі, Менска, ды пават Вільні, Беластоку і Холму. У Пінску генерал Лістоўскі братаецца з расейскай афіцэрскай дружынай прыслухаючай Денікіну. Рэспубліка польская мае быць саюзніцай Калчака і расейскай контррэвалюцыі, мае прыймаць учасцьця ў суцэльным антыбальшавіцкім фронце».

Беларусь.

З ГОРАДНІ.

У Горадні выйшла адозва, падпісаная «Конфэрэнцыя ўсіх таварыств і арганізацый польскіх у Горадне» такога зместу:

«У нумэры 5 выдаванай ў Горадне беларускай часопісі «Родны Край» памешчэн быў рад стацьцей змерэных проці польскай дзержаўнасьці, удараючых у асяродак польска-беларускіх адносін. Стацьця, пасьвячоная Люблінскай Уніі, тоўпіць у сабе цэлы рад провокацыйных і фальшывых зменак, скіраваных да ўзняцьця ненавісці беларускага народу да палякоў і прадстаўляючых кольківековае спажыцьцё двох народаў, як рад зьдзекоў палякоў над беларускім народам.

Стацьця «Правам ці мечом» папросту заклікае беларускі народ да аружнага выступленьня проці польскіх ўласьцей і распачацьця паўстанскай партызанткі на тылах польскіх войск, якія сваей крывёй выволілі гэты край ад бальшавіцкага зьдзеку і сягоньня яго сваймі грудзымі абараняюць.

Польскае грамадзянство востра пратэстуе супроць гэтай правакатарскай ра работы і заклікае ўласьці, каб распачалэнэргічную судовую акцыю супроць группы агітатароў, якія дзеля сваіх асабістых мэт хочуць выклікаць крывавыя беспарадкі на тылах польскіх войск і сарваць перэгаворы грамадзянскіх беларускіх груп з польскім грамадзянствам і ўласямі, кірующыяся да развязаньня справы нацыянальнай і дзержаўскай згодна з агульным жаданьнем народу заселяючага край.

Польскае грамадзянство ня можа надзівіцца, што стацьці паявіліся ў часопісі выдаванай Цэнтральнай Беларускай Радай Гродзеншчыны, прадстаўнікі якой ў гэтым самым часе вялі перэгаворы з Урадам Польскім у Варшаве а справе урэгуляваньня нацыянальных адносін у нашым краю.

Польскае грамадзянство вымагае ад Цэнтральнай Белатускай Рады ўсестароннага выясьненьня гэтай справы і зазначэньня свайго становішча, каб ведаць, з кім мае справу і як мае лічыць кіраўнікоў нацыянальнага беларускага руху».

Ад Рэдакцыі. Нам пакуль-што невядомы дэталі апошніх здарэньнёў у Горадні. Конфіскаваный окупацыйнымі ўласцямі № 5 «Роднага Краю» да нас не ў Рэдакцыю ня трапіў. Аднак маем асновы думаць, што змест польскай адозвы мае лішне згушчэныя барвы.

ДАНЮШАВА, Віл. губ. Сьвенцянскага пав.

Жудасна глядзець на жыцьцё нашых людцаў, якія знаходзяцца цяпер на гэтай няшчаснай зямельцы. Прайшлі ўжо тыя часы, калі незналі паны бунтаў, жыдыгрунтаў, а нашы беларусы фунтаў. Угэты часы ліхалецьця і руіны ўсякай злыбяды даведаліся. А найболь пячэ і дапекая усякая апека над дзяцьмі і узрослымі. Найгорш даецца ў знакі і бьець па душы апека над дзяцьмі, якім за лыжку стравы трэба вызбывацца свайго і перавучывацца матчынай мовы. Гаспадаркі тут німа ніякой, усе раскідана, развалена, бо ні канягі, ні сошкі, ні плужыка, ні калескі —усё гэта раскрадзена то няпрыяцелямі, то прыяцелямі, а людзі мучацца ад голаду, як цені цягаюцца.

Цяпер нідаўна апавешчэна, каб хто мае казённае (разумеецца нямецкае) дабро, як: далато, секеру, пілу, дрот, сьвярдзіл і ўсё іншае такое, той павінен нясці ў двор да пану Еленскага і здаць пану камісару дворнаму дабра вольна, то ён ня скажэ аб гэтым нікому і будзе ўсё добра, а калі не прынясець хто, то скора усюды па вёсках будуць рабіць вобыскі і калі у каго што знойдуць, то той будзе разстрэляны, як кажэ п. Еленскі.

Цікава, а калі будуць шукаць таго дабра, якое пазабіралі ў нашых бедных селян, якое іх бацькі і дзеды дабываючы сыйшлі ў магілу.

Дзе іх кароўкі, конікі? Дзе ўся іх гаспадарка? Чаму ім у хату нічога не нясуць?

Тутэйшы.

У ВІЛЬНІ.

Беларуская дэлегацыя.

Цэнтральная Беларуская Рада Віленшчыны і Гродзеншчыны выслала дэлегацыю ў Варшаву, якая будзе вясьці перэгаворы з польскім Урадам у справах вайсковых і палітычных.

БЕЛАРУСЫ! купляйце і пашырайце сваю газэту. Пішэце у сваю газэту.

Хто прыезджае у Вільню і мае хоць калуцца часу пахваліцца сваімі мястовымі, месьцячковымі ці вясковымі навінамі; хто хоча сам даведацца аб патрэбах яму і грамадзе беларускіх справах і навінах ці дастаць беларускую літэратуру,—няхай ён будзе ласкаў не абмінуць сваю беларускую Рэдакцыю.

УСІХ, ХТО ШУКАЕ РАБОТНІКАЎ, просім зварочавацца ў сэкцыю безработных Беларускага Нацыянальнага Камітэту м. Вільні (Вострабрамская 9), ад 10 да 3.

БЕЛАРУСКІ НАЦЫЯНАЛЬНЫ КАМІТЭТ

паведамляе родных і знаёмых арэштаваных беларусаў аб арганізаваньні пры Камітэце (Вострабрамская, № 9) Камісіі дзеля падачы юрыдычнай помачы.

Камісія прыймае з 12 — 2 гадз. у дзень штодзенна, а ў панядзелкі і сьвяты з 1—2 г. дня.

Беларускі Нацыянальны Камітэт

просіць зарэгістраваных БЕЗРАБОТНЫХ

1) Таубэ Аляксандэр, Зарэчная № 3, кв. 16,
2) Капцюг Дар'я, Манастырская № 8, кв. 4,
3) Клікевіч Ядвіга, Новае Страеніе, Больнічная вул. (Покой) № 38,

зараз-жа прыйсьці ў Камітэт.

ПАТРЭБНЫ

Беларускаму Нацыянальнаму Камітэту

канторшчыкі і канторшчыцы,

добра знаючыя беларускую мову.

З'яўляцца па адресу:

Вострабрамска № 9, канцэлярыя Камітэта, покой № 5.

БЕЛАРУСЫ!

Усіх, хто мае лішнія беларускія, альбо іншыя кніжкі, просім ахвяраваць іх Беларускай Ваеннай Арганизацыі дзеля стварэньня вайсковай бібліатэкі. Кнігі прыймаюць у Рэдакцыі „Беларуская Думка", — *Вострабрамская 9,* —

Рэдактар і выдавец Э. Падгайскі. — Друкарня «Віленскага Выдавецтва», Мала-Стэфанаўская, 23